

ločujoč faktor. Oni so dobro organizirani. Pri avstrijskem kmetu sta kmečki ponos in zavest globoko ukoreninjena. In tega pri nas manjka. Naši kmetje bi že gotovo davno imeli svojo kmetijsko zbornico, ko bi bili vsaj polovico samozavestnejši in bolj ponosni. Tako pa vključ 85% kmetjskega prebivalstva v državi ne dosežejo mnogo. Omeniti pa moramo, vsaj po mojem lastnem opazovanju, da je tudi posvetna inteligenca tamkaj drugače usmerjena, kot pa večina inteligenca pri nas. Naše izobraženstvo naj bi videlo občevanje med inteligenco in kmeti tamkaj, pa bilo tudi pri nas drugače. Zavedajo se popolnoma, da so oni radi kmeta in ne kmet radi njih. Pri nas pa na žalost, vključ povdarjenju demokratičnosti, še precejšen odstotek drugače misli.

Trdno sem prepričan, da bo rodila ta ekskurzija pri nas lepe uspehe. Ne samo za udeležence, ampak tudi za ostale živinorejce. Saj bodo udeleženci gotovo iskreni propagatorji za uvedbo čiste marijadvorske pasme, — ki je za spredaj omenjene okraje najbolj primerna, — kateri namen je ta ekskurzija tudi imela.

*

Razpokana koža na rokah.

Razpokana koža na rokah zelo skeli, to ve vsak, ki mora v mrzlem vetrovem vremenu zunaj opravljati razna dela z mokrimi rokami, posebno še, če ima občutljivo kožo.

Najlažje se tega obvaruješ, če ne greš z mokrimi rokami na prosto, ampak jih vselej poprej dobro osušiš s krpo. Ker so pa mokre roke pri pranju perila ter svinjske krme neizogibne, si pomagaj z mastnimi mažami, ki zacelijo razpokline.

Po končanem delu si roke dobro osuši s krpo, ne pojdi pa z mokrimi rokami k ognju. Predno pojdeš spat, si roke dobro umij z milom v topli vodi, nato dobro osuši s krpo in natri z mažo.

Ne odlagajte!

Zahtevajte še danes ugodne ponudbe in po nizki ceni vsakovrstna sadna drevesa in vinske trte od drevosnice
J. Gradišnik, Šmarjeta, pošta Celje.

Za izdelane, razskave roke je jako dobro sredstvo surov goveji loj. Nad gorečo svečo ga malo pogrej in si dobro natri z njimi roke, ki postanejo mehke in razpokline zacelijo.

Drugo dobro sredstvo je glicerino olje. Tudi pri uporabi tega si roke dobro umij in obriši ter takoj še vlažne roke nadržni z glicerinom. Ako je koža razpokana, bo par minut precej peklo, pa to nič ne pomeni. Bolečina kmalu neha in drugi dan so roke zdrave in gibljive.

Neka izvrstna maža za razpokano kožo se po izvrstnem angleškem receptu pripravi iz sledečega: 60 gramov telečje obistne masti, 15 gramov oljčnega olja, 2 g kafe, 60 g govejega mozga in 15 g medu. Na neprehudem ognju se razpusti telečja mast in goveji mozeg, nato se pridene oljčno olje in vse precedi. Skoraj ohlajeni tekočini se pridene med in kafa in vse dobro premeša. Razpokana koža se maže dvakrat na dan. Baje nobena gospodinja v Angliji ni brez te maže in jo ima stalno v zalogi.

Zelenje zelene (opiha)

ni samo izvrstna začimba za razne jedi, temveč se da kaj koristno uporabiti v kokošeriji, ker upliva dobro na nesnost kokošk. Dokler je zelena na vrtu, se obrano zelenje fino seseklano primeša mehki krmi. Na jesen, ko se zelena pospravi v klet, se odrgajo zun. listi do srčka. Listi se zvežejo v male šopke in posušijo na podstrešju kakor zdravilne rože. Ko zmanjka svežega zelenja opiha, se doda mehki krmi nekoliko v prah zmletega posušenega opihovega zelenja. Brez posebnega truda in brez izdatkov se pospeši nesnost putk, kar je posebno v zimskem času zelo važno.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 28. novembra so pripeljali šeparji 124 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10 do 12 Din, slanina 12—15. Radi slabega vremena ni bilo na trgu živinske krme. Kmetje so pripeljali 4 voze krompirja po 1—1.50, čebule po 5—6, česen 10—16, 16 voz zelja po 2—2. Pšenica 2, rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1.25—1.50, koruza 1.50, proso 2—2.50, ajda 1.25, ajdovo pšeno 4.50—5, fižol 2—2.50. Kokoš 25—35, piščanci 25—55, raca 20—35, gos 40—70, puran 30—60. Domači zajec 8—30, divji 20—30, fazan 25. Srnjak 1 kg 10—12, jerebica komad 12, kljunač 15. Orehi 5—6, luščeni 20—24. Gobe 1—2, grozdje 8, hruške 3—5, jabolka 2—5. Mleko 2 do 3 Din, smetana 10 do 12 Din liter, surovo maslo 24 do 30 Din kg, med 14 do 20 Din kg. Suhe slive 8 do 12 Din. Kostanj 1 do 1.50 Din, pečeni 4—6 Din. Trg je bil dobro obiskan.

Mariborski živinski sejem dne 24. nov. 1931. Prignanih je bilo 17 konj, 14 bikov, 143 volov, 348 krav in 13 telet, skupaj 535 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 3.50 do 4.25 Din, poldebili voli od 2.50 do 3 Din, plemenski voli od 2 do 2.75 Din, bikli za klanje od 2 do 2.50 Din, klavne krave debele od 2 do 3 Din, plemenske krave 1.50 Din, krave za klobasarje od 1 do 1.25 Din, molzne krave od 3 do 4 Din, breje krave od 3 do 4 Din, mlada živina od 2.75 do 4 Din. Prodanih je bilo 216 komadov, od teh za izvoz v Italijo 14 kom.

Mariborski svinjski sejem dne 27. nov. 1931. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 135 prašičev. Cene so sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari 50 do 80 Din, 7—9 tednov stari 90 do 100 Din, 304 mesece 150 do 200 Din, 5—2 mesecev stari 300 do 400 Din, 8—10 mesecev stari 400 do 500 Din, 1 leto stari 600 do 700 Din, 1 kg žive teže 5—6 Din, mrtve 7—8.50 Din. Prodanih je bilo 80 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 12 do 14 Din, II. vrste od 8 do 10 Din, meso od bikov, krav in telet od 4 do 7 Din, telečje meso I. vrste od 12 do 16 Din, II. vrste od 8 do 10 Din, svinjsko meso sveže od 8 do 20 Din.

Fr. Ks. Meško:

Črna smrt.

Žid si je mašil ušesa in obupno ječal: »Čemu si me tako udaril, goreči Bog mojih očetov?«

Zdaj se je zavedla, kako oče trpi. Ko je to spoznala, ni več prosila. Tudi mogla ni, bila je preutrujena. In misli so se ji vse mešale. —

V nedeljo zjutraj je našel zdravnik bolnico v popolni nezavesti. Ko je odhajal, ni imel za bedne starše druge tolažbe: »Edinole čudež jo more rešiti.«

»Čudež?«

Dolgo je slonel Aron v veži, kjer se je ob zidu naslonil, da se ni zrušil, ko ga je zdravnik brez pomoči, brez upanja zapustil. Slišal je le eno besedo, le eno besedo spet in spet ponavljal: »Čudež ... Čudež ...«

Nenadoma se je zdrznil, se sunkoma zravnil, planil na ulico.

»Kam, Aron? Ali naju pustiš sami?«

Ni slišal bolestnega klica ženinega. Kakor mesečnik je taval po cesti ... »Čudež ...« Tako ga je pretresla ta besedica, da je je bilo zvrhano polno srce, polne vse misli. Nič drugega ni imelo več po-

mena zanj razen upanja: »Čudež mi jo še ozdravi ... edino čudež!«

Srečala sta ga dva znana kmeta iz Spuhlje, vasi pod mestom. Pozdravila sta ga, odzdravil jima ni. Zavzeta sta strmela za opotekajočim se.

»Glej ga, žida! Tega pa še nisem videl pijanega. Kdo mu je le plačal? Sam si gotovo ni, je preskop!«

Morda pa ni pijan, zgodaj je. Kaj pa, če ga je prišla črna smrt?«

»Križ božji!« se je prestrašil prvi. Naglo se je prekrizal in roko položil na prsi, kjer je nosil križec sv. očeta Caharije, mogočno obrambo zoper črno morilko. »Kaj mu bodo zdaj pomagale vse kadi zlata?«

»Nič! Skoro bi rekel: prav mu je, skopuh! Saj nas pri kupčiji vsakokrat oplahita. — A pojdiva na drugo stran ceste, da okuženega zraka ne vdihavamo.«

Ko je Aron pritaval na Minoritski trg, je bilo tam polno ljudi. Pravkar je bila končana prva sveta maša, in so ljudje v mogočnem toku iz cerkve vrel, po trgu postajali. Treba se je po službi božji o tem, o onem pomeniti: stara je ta navada. A v teh hudih časih so se pogovarjali le o enem, o črni smrti: koga je v preteklem tednu pokosila, kdo jo je zmagal,

Janežkova prošnja.

Neki gospod se je a svojim motociklom na vso moč zaletel v drevo ob cesti. Janežek, ki je to videl, je hitro stekel domov po svojega brata in ga je drno privedel na mesto nesreče. Ko se je gospod ves potolčen in raztrgan dvignil s tal, ga je Janežek otroško pristržno zaprosil: »O, ljubi gospod, dajte no, prosim vas, zaležite se še enkrat v drevo, da bo tudi moj bratec to videl!«

Izpričevalo.

Gospodinja napiše odhajajoči služkinji v izpričevalo: »Vodila je pri nas gospodinjstvo, knjige in razuzdano življenje.«

Naša starost in hrana.

V časopisih beremo dostikrat o ljudeh, ki so baje stari dosti nad 100 let. Če pa začne kdo take redke slučaje preiskovati nekoliko bolj natanko, se navadno izkaže, da je stvar zelo pretirana, kar je tudi razumljivo. Starim ljudem spomin rad opeša, mladi ljudje pa imajo stare ljudi običajno za precej starejše kakor so res.

Leta 1904 je poročal neki ruski list čisto resno, da je umrla neka Helena Abolva v visoki starosti 180 let. Neki drugi ruski list je zopet poročal l. 1926 o nekem kmetu Ivanu Tretja iz Rostova, da je star najmanj 138 let. Tudi Ogri imajo »velikega« stoletnika, kajti kmet Peter Zortay je umrl leta 1734, star 185 let. Francoski pisatelj Henry Barbusse pa piše v svojem potopisu o Rusiji, da je naletel v Georgiji na nekega Nikolaja Andrejeviča Šopkovskega, ki je bil že nad 142 let star.

Posebno slaven mož pa je bil Anglež Tomaž Parr, ki je umrl leta 1635 v starosti 152 let. Ko je bil Parr baje star 120 let, se je še oženil in dobil celo sinčka. Ko je pa umrl, je njegovo truplo pregledal znameniti učenjak Harvey (ki je odkril obtok krvi v telesu) in ta je ugotovil, da je bil Parr še čisto dobro ohranjen, samo možgani so mu nekoliko opešali. O starosti Parra ni nihče dvomil, dokler se i začel zanj zanimati učeni angleški knjižničar Thoms, ki je leta 1873 dognal, da je bil Parr star komaj dobrih 100 let. John Bailey pa je napisal leta 1883 knjigo o starih »modernih Metuzalemih«. V tej knjigi je naštel okoli 12 oseb, o katerih se je dalo z listinami dokazati, da so bile res nad 100 leti stare. Pa tudi o vzrokih starosti piše Bailey in pravi, da mora človek, ki hoče doseči 100 let, prvič biti že rojen za to, potem mora dobro prebavljati in telesno in duševno delati.

Leta 1899 je sestavil statistiko starcev predsednik društva zavarovalnih statistikov Young. V svoji razpravi o starih

je omenil 30 slučajev nad 100 let starih ljudi; najstarejši je bil star 111 let.

Pred 29 leti je trdil znani prof. Mečnikov, da bi se dalo človeško življenje podaljšati na 120 let, če bi ljudje pravilno živeli. Po njegovem mnenju dosežejo najvišjo starost ljudje, ki se hranijo v glavnem z mlekom in navaja dva slučaja, o katerih je ugotovil, da živita le ob kruhu in mleku, oziroma ob siru in kozjem mleku. Posebno pa je priporočil Mečnikov jogurt, kakor ga uživajo Bolgari, kjer je baje silno dosti stoletnikov. Pripomniti pa je treba, da na Balkanu rojstne listine navadno niso posebno natančne ali pa jih sploh ni.

Stoletniki, o katerih je dokazano, da so res dočakali 100 let, so živeli zelo različno. Eni so kadili, drugi ne: eno so veliko delali, drugi so lenarili itd. Zato pa zaenkrat še nimamo prav nobenega sigurnega sredstva, da si podaljšamo življenje. Mi vemo le to, da je povprečna človeška starost danes višja kot je bila nekdanj, ker živimo danes vendar v dosti bolj zdravih razmerah kot so živeli naši predniki, pa tudi za zdravje otrok je mnogo bolj poskrbljeno kot nekdanj, in mogoče je ravno negovanje mladih teles najboljšo sredstvo za podaljšanje življenja.

*

Ob 25 letnici Prosvetne zveze

V četrtek, 26. novembra, je bil v Mariboru občni zbor Prosvetne zveze. Predsednik g. dr. Hohnjec je imel ob tej priliki govor, iz katerega povzamemo sledeče:

»Ciceron, slavni rmski pisatelj in najslavnejši govornik svojega naroda, je v svojih »Tuskulanskih razgovorih« zapisal te besede: »Kakor njiva, naj si bo še tako rodovitna,

brez obdelovanja ne more biti plodonosna, tako tudi ne duh brez pouka in izobrazbe.« Naša prosvetna organizacija obdeluje duševno njivo našega naroda. Rodovitna je ta njiva in obeta obilno najlepšega plodu. Treba pa jo je obdelovati. Brez stalnega, smotrenega obdelovanja in negovanja bo na njej rastle več ljujke nego pšenice. Dolgo vrsto let že vrši naša prosvetna organizacija to delo, sejajoč v brazde duha našega naroda kleno zrnje pouka ter izobrazbe.

Leta 1903 je bil osnovan štajerski pomožni odbor Slovenske krščansko-socialne zveze, tri leta kasneje, in sicer dne 29. novembra 1906 — čez tri dni bo preteklo celih 25 let — je pa bila ustanovljena samostojna Slovenska kršč. socialna zveza za Štajersko. Ustanovnemu zboru v Mariboru je predsedoval veliki politični, gospodarski in prosvetni organizator slovenskega ljudstva dr. Janez Ev. Krek, podpredsednik je bil šentpeterski župnik Matej Štrakl, zapisnikar pa svetomagdalenski kaplan Vinko Žolgar. Vsi ti trije sejalcji prosvete in kulture med ljudstvom že uživajo plačilo za svoje delo pri božjem Sejalcu. Področje naše prosvetne dejavnosti je bil slovenski narod. Narod je živ organizem. Da organizem živi, mu je potrebna hrana, ki jo sprejema vase in si jo prisnavlja. Obstoj, rast in napredek organizma je odvisen od tega, ali in kakšna hrana se mu daje. Nezadostna hrana povzroča nezadovoljanje in propadanje organskega življenja, slaba, nezdrava hrana po organizem slabi in zastruplja. Še bolj ko posameznik, živi narod od duševne hrane. Puščati široke plasti ljudstva brez izobrazbe je isto, kakor mnogoštevilnemu in raznolikemu staničju organskega bitja odtegovati potrebno hranivo. Mrtvilo je nujna posledica. Zbirati ljudi v društvih, ki niso krščanska, dajati jim duševno hrano iz nekrščanskih knjg in časnikov, ali more to v duši naroda roditi drug učinek, ko medljenje in zastrupljenje?! Naša društva so nudila ljudstvu samo krepko, zdravo hrano, koje poglavitna snov je vzeta iz nauka Onega, ki je rekel o sebi: »Jaz sem pot, resnica in življenje.« Naša posebna skrb je vedno bila posvečena tistemu staničju, ki se iz njega naš ljudski organizem neprestano obnavlja in pomlaja, to je mladini. Kako intenzivno in uspešno

Mu ne ugaja.

Slikar: »No, Mihec, ali ti ugajajo moje slike?«

Mihec: »Ne posebno, veste, ker pod njimi ni nič napisano, da bi se mogel smejeti.«

O te tujke!

Neki župan je izpopolnil v poselski knjižnici služkinje, ki je služila na kmetih. opazko: »Služi kot legitimacija...« takole: »Ne služi kot legitimacija, marveč kot kravja dekla.«

Udana v božjo voljo.

»Kakor slišim, se boš že enkrat poročil, dasiravno ste že štiri može pokopali!«

»Zakaj pa ne? Dokler jih Bog jemlje, jih bom jaz tudi!«

dasi se ga je bila lotila, koga se še ni doteknila. Ali in kdaj prime s strašno roko še te?

Kakor groza smrtne obsodbe je viselo nad vsemi. Zato ni bilo slišati v množici veselega smeha, kakor ob nedeljskih jutrih v prejšnjih časih, ne brezskrbnega kramljanja in govorjenja. Pogovarjali so se pridušeno, polni skrbi. Iz oči je gledal nemir, strah pred nevidno nesrečo, ki preži vsepovsodi krog njih.

Domov se ni nikomur mudilo. Kaj bi doma? Ko pa žalost pri mizi sedi, žalost iz vseh kotov strmi, groza venomer gor in dol po sobi stopa. Prijetneje je tukaj, v bližini posvečenega kraja. Varnejšega se čuti človek v veliki množici.

Aron se je s težavo prerival med ljudmi proti samostanskim vratom. Nekateri so ga mirno pustili dalje, ne meneč se zanj; drugi so se mu na tihem čudili, kako ves izpremenjen, čudno postaran je danes; poznali so ga daleč naokoli, ker je z vsemi kupčeval. Tretji, zlasti mladež, so se mu nalašč na pot postavljali, ga od leve in desne suvali, pa se hlinili, da ga niti opazili niso. Četrti so ga nagovarjali.

»O, gospod Aron, danes ne bo kupčije.«

»Saj gospodu Aronu ni za kupčijo,« se je rogal postaven kmetski fant. »K sv. maši pojde.«

»Zdaj bo posebej zanj, za žida. Za nas je že bila.«

A Aron se ni zmenil za roganja: niti slišal ga ni.

Z obema rokama je odrival ljudi in si delal pot proti samostanski porti.

Ze je bil pri nji, že je dvignil roko, da bi pozvonil, kar so se težka vrata počasi odprla in se je na pragu pojavil oče gvardian.

Aron je zastrmel vanj. Saj to pred njim ni bil tisti krepki, navzlic šestdesetim letom ves mladostni mož, kakršnega je bil videl še pred kratkim. Obledela, precej upadla lica, globoko ležeče oči, neme in vendar tako zgovorne priče prečutih noči, napora in dela brez odpočitka, nekoliko osiveli lasje so ga delali za leta starejšega.

A prav to je zbudilo židu ne samo večje spoštovanje, ampak tudi večje zaupanje.

»Milostni gospod«, je izpregovoril hlastno, »ponižno vas prosim, pošljite z menoj patra Bernardina. Hčerka Rahela ga želi in prosi zanj. Umira...«

V zadušenem joku se mu je glas prelomil.

»Ni mogoče, gospod Izerlin. Glejte, prihajam ljudem naznanit: Vsemogočni je brata Bernardina pravkar k sebi poklical.«

Ljudje v bližini porte, ki so žalostno sporočilo slišali, so se nemirno zgenili. Nekaj žensk je zaihtelo. Tedaj se je iz zvonika oglašil mrliški zvonček. Nastala je po vsem trgu za trenotek tišina. Nato je zašumelo: vprašanja, odgovori, globoki zdihi, politih ohtenje.

je bilo naše delo, dokazuje naša društvena statistika, ki je na poslednjem občnem zboru pred svetovno vojno dne 3. aprila 1914 izkazala 167 izobraževalnih društev in njim pridruženih 138 mladinskih zvez in sicer 61 mladinskih, 77 pa dekliških.

Vse organsko življenje se vrši v znamenju velike težnje samoohrane in samohrane. Naša prosvetna organizacija je to velevažno težnjo našega narodnega organizma podpirala, jačila in hrabrila. K temu nas je silil nemško nacionalni imperializem, ki je hotel zagospodovati nad našo zemljo ter ji vzel slovenski značaj, našemu ljudstvu pa slovensko dušo. Roko v roki z oficielno državno politiko je šla privatna ponemčevalna inicijativa, ki je bila organizirana v nemškem Schulvereinu in v Südmarki. Na severni meji našega jezikovnega ozemlja je bila nevarnost največja. Z denarjem nismo mogli paralizirati nemško-nacionalnih nakan, ker ga nismo imeli. Dalj pa smo slovenskim rodbinam na meji in osobito naši mladini v roke drugo orožje, da so z njim branili naše slovenstvo, in to je uma svetli meč. Kdor se je moral boriti za narodne in verske svetinje, ta jih bolj vzljubi nego tisti, ki se zanje ni nikdar bojeval ter ni za nje ničesar žrtvoval. V tej borbi, ki je bila od naše strani res kulturna borba, se je naša ljubezen do naše zemlje in našega slovenstva poglobila ter ojeklenila, da ne bo nikdar popustila.

Naša prosvetna organizacija, ki se od občnega zbora dne 6. decembra 1923 imenuje Prosvetna zveza, more ob svoji 25letnici gledati z zadovoljstvom in zavestjo storjene dolžnosti na bogate plodove svojega dela med našim narodom. Kar sem rekel na prvem občnem zboru naše organizacije po prevratu (30. aprila 1919), morem ponoviti danes: »Glede na ljudsko izobrazbo stojimo v vrsti slovanskih narodov na čelu prvi za Čehi. Najmanjši narod med Slovani, pa med prvimi in najmočnejšimi vsled duševne potence in ljudske izobrazbe. To čast našemu narodu ohraniti med njegovimi brati v ujedinjeni naši jugoslovanski državi, bodi naša skrb, kateri z veseljem in požrtvovalnostjo posvetimo svoje sile in svoje delo. Naša izobrazba — naš ponos in naša moč!«

Naši cilji so isti, kakor smo jih začrtali že pred 25 leti v lepi dobi našega prosvetnega idealizma. Idej nam ni treba spreminjati, metode pa je treba prilagoditi razmeram. Nekdaj je mladina sama prihajala k nam. Sedaj pa moramo hoditi po njo. Po njo hodijo dandanes razni ljudje ter jo vabijo k sebi v imenu zvenečih gesel in fraz. Mi pa hodimo po mladino v imenu naših krščanskih in narodnih idej, ki jih je naše ljudstvo vedno smatralo kot svoje najdragocenejše svetinje. Mi hodimo po mladino pod zastavo in zaščito onega velikega našega prosvetitelja, ki je mladini v pouk, probujo in bodrilo največ pisal, govoril in delal, to je: škofa Slomškega. S 24. septembrom se je začelo 70. leto, odkar je umrl veliki naš narodni buditelj in učitelj. Naj bo prosvetno delo med našim narodom v bodočem letu posvečeno proslavi Slomškovega spomina ter obnovitvi Slomškovih idej in Slomškove ljubezni. Tako bomo tudi najlepše služili veliki naši narodni težnji po Slomškovi beatifikaciji (proglasitvi za blaženega)!«

Iz poročil, ki so bila podana na obč. zboru, se je odražala jasna slika o razmahu naše prosvetne organizacije ter društev in zvez, ki je iz njih sestavljena. V Zvezi je včlanjenih 197 društev — za 4 več ko v prejšnji poslovni dobi — in v posameznih društvih deluje 282 odsekov. Knjižnic je 154 s približno 54.000 knjigami. Da bi se smisel za lepo knjigo med našim ljudstvom poglobil, je Zveza priredila poseben knjižničarski tečaj, ki ga je obiskovalo 83 knjižničarjev. Prav lepo napreduje naša centralna knjižnica v Mariboru, ki si je v pretekli poslovni dobi nabavila 1165 novih knjig v vrednosti 39.575 Din ter je v celoti izposodila 12.052 knjig.

Na predlog žup. Sokliča je bil izvoljen naslednji odbor: dr. Josip Hohnjec, predsednik; dr. Josip Jeraj, dr. Franc Vatovec, dr. Franc Sušnik, Marko Kranjc, Al. Kaučič, Joško Maležič, Jože Stabej in prof. Potokar, odborniki; namestniki so: Franc Kolenc, urednik; mons. Ivan Vreže, dekan Gomilšek, ravnatelj Franc Hrastelj, prof. Cajnkar, prof. Rihter in Mirko Geratič; pregledniki računov: stolni kanonik dr. Jožef Mirt, ravnatelj dr. Kovačec in prof. Živortnik; v razsodišče pa pridejo: dr. Anton

Jerovšek, dr. Leskovar, dr. Juvan, dr. Vebler in ravnatelj Barle.

*

St. Peter pri Mariboru. Naši fantje imajo na praznik Brezmadežne, to je dne 8. decembra, svoj praznik. Zjutraj se udeležijo službe božje in pristopijo k mizi Gospodovi. Popoldne po večernicah pa imajo sestanek v samostanski šoli, h kateremu so uljudno vabljeni tudi stariši! Nastopi tudi tamburaški zbor. — Prosv. društvo je dobilo zopet dokaj novih knjig. Prijatelji lepe knjige in dobrega čtiva, poslužite se društvene knjižnice. Knjižničar posluje vsako nedeljo in praznik po pozni službi božji in popoldne po večernicah.

St. Peter pri Mariboru. V nedeljo dne 6. decembra priredi fantovski krožek prosvetnega društva »Skala« pri g. Sandeju Miklavžev večer. Začetek ob petih popoldne. Prijatelji ste vabljeni!

*

Skrivnost pariških katakomb.

V Parizu so doživeli zadnje dni slučaj zločina v katakombah (podzemeljski hodnik), ki so razprežene pod celim glavnim mestom Francije. Pariške katakombe so bile v srednjem veku — deloma seveda — peščene jame in kamnolomi. V dobi velike francoske revolucije (1789—95) so bile pariške katakombe zatočišče za tolovaje in politične preganjance. Pozneje so uporabljali podzemeljske hodnike za napeljavo vodovodov, izpeljavo kanalizacije in v 20. stoletju brzijo tod vlaki podzemeljske železnice. Danes je mogoč ogled le enega dela pariških katakomb. V teh so shranjena okostja raznih opuščenih pokopališč. Tukaj počivajo ostanki 7 milijonov rajnih.

Te dni se je podal predpoldne v katakombe uradnik na običajni pregled, — predno so spustili v prostore tujce, in je zadel na človeško truplo. Bil je lep obleden možki, ki je bil očitno umorjen

Žid pa je pal pred meniha na kolena. Za rob talarja ga je pograbil, ga poljubil in strastno prosil: »Umr! Res umr! Recite, da ni res, milostni gospod, recite!«

Tedaj se tudi gvardian ni mogel več premagovati. Na jok mu je trepetal glas, ko je tožil:

»Ko bi ne bilo! O Bog, osmi naš brat!«

Žid si je z rokami zakril lica in na glas stokal: »Umr! O Bog Abrahamov, res umr! Umr! prav zdaj, ko bi bil meni tako potreben! O, sedaj vem, da mojemu detetu ni več rešitve. In kaj naj počnem potem jaz, jaz najbednejši vseh ljudi?«

Ves šum naokoli je prevpil njegov visoki, tožeči glas.

Pater se je poln usmiljenja sklonil k nesrečnemu možu. Ljubeče in nežno ga je skušal dvigniti.

»Vstanite, gospod Izerlin! Ker pater Bernardin ne more, vas spremim jaz domov. Ni tako daleč.«

»Domov? . . . O Rahela, ti najboljša vseh hčera, ne morem ti izpolniti želje. In ti umrješ. — Čemu mi bo sedaj moje zlato, moje bogastvo? Ko pa z njim niti tebe rešiti ne morem!«

»Upajmo, da vam ozdravi«, je sočutno tolažil gvardian, vodeč starca skozi množico previdno in skrbeče kakor oče bolnega sina. »Bila je dobra deklica, kakor sem večkrat od ljudi slišal. Ako se ne

motim, sem jo zadnje čase nekaj kratki videl celo pri nas v cerkvi.«

»O milostni gospod«, je hropel žid, »saj je v srcu že vaša, kristjana. K vaši Materi božji moli.«

»Kristjana, pravite?« se je razveselil pater. »A saj ni čudno: z življenjem je tako bila. Zato ji bo Bog milosten in dober.«

Že sta zagledala doli ob koncu ulice Aronovo hišo. A glej, kaj je to? Širom so odprta hišna vrata, gneča žensk stoji pred hišo.

Aron je vzdrltel in prebledel. Tedaj je zagledal ženo Estero: pravkar je stopila na prag, pogledala gor po ulici, kakor bi koga iskala, koga pričakovala. Iskala in pričakovala je pač njega! Ko ga je zagledala, se je naslonila ob podboj vrat in lica z rokami zakrila. Žid in gvardian sta videla, kako so tudi ženske pred hišo oči brisale.

In sta vedela, da je dopolnjeno.

Aron je planil naprej. A že po drugem koraku se je zrušil kakor podžagano drevo. S čelom je udaril ob izhojeno kamenje, da je jeknilo.

»Mrtva! — Mrtva!«

VIII.

Nasičeno soparen večer proti koncu avgusta. Gori na gradu sta stala Dominik in stari kaste-lan Kozma.

Na pošti.

»Ali je kaj zame?« je vprašal Koder na pošti.

»Kako se pišete?« je vprašala poštarica.

»Saj boste že na kuverti brali«, se je odrezal modri Koder.

Šaljivi volilec.

Pri zadnjih volitvah v češko-slovaški državni zbor je neki volilec v severnočeškem mestu Jablonecu vrgel v žaro listek z besedo: »Izajja 41, 24.« — Šli so pogledat v sv. pismo in tam brali na označenem mestu:

»Glejte, vi ste iz nič in vaše delo je iz nič in vas voliti je strahota.«

Dobri governici.

Prvi: »Ko sem se ženil, se je oglašila k be-

in ga je zavleklo v katakombe več pomagačev, kakor to kažejo sveži sledovi številnih nog. Za popoldne po tej najdbi je bil odpovedan obisk katakomb, ker je imela opravka sodna komisija z ogle-dom mrliča in sledi. Ugotovili so, da so umorjenega privlekli od bolj daleč. V Parizu je mnogo hiš, kojih kletni prostori imajo vhode v katakombe. Splošno so uhodna vrata zazidana. Vendar pa je podana možnost, da se ti zazidi z lahkoto odstranijo. Pariške katakombe se raztezajo na razdaljo 10 km. Za toliko površino je treba dolgotrajne in res temeljite preiskave za ugotovitev, na katerem mestu je bil zazidani zid v naj-novejšem času odstranjen. T tokratnem slučaju je na ducate detektivov na delu, da bi odkrili skrivnostna vrata, skozi katera je bil umorjeni prenešen v katakombe. Celotna dosedanja detektivovska preiskava je bila zaman!

Policija je objavila sliko umorjenega v časopisju s pozivom, naj se javi oni, kateremu bi bil poznat neznanec. Javila se je mlada ženska, ki je spoznala v mrtvem svojega zaročenca, Španca Ricarda Sarpino, ki se je mudil pred osmimi dnevi po trgovski zaposlenosti v Parizu. Bil je izredno bogat. Najbrž so ga zvalili zločinci v hišo, so ga tamkaj umorili, izropali in truplo so spravili skozi klet v katakombe.

Francoska javnost čaka z napetostjo, če se bo posrečilo policiji razkritje naj-novejšega zločina, ki je še prikrit v katakombah.

*

Vprašanja in odgovori.

I. S. v G.

Imam srečke vojne škode (ratne štete). Ali so za bile izrečane moje številke?

Odgovor:

Mi nimamo seznama, pač pa ga imajo v Združeni gospodarski banki. Kadar boate kaj v Maribor hodili, pa tam vprašajte.

J. M. v M.

Prodala sem svinjo, pa sem se premislila.

»Sedi moja žena in njen govor je trajal pol ure.«

Drugi: »To še ni nič. Ko sem se jaz ženil že pred 10 leti, se je tudi moja žena oglasila k besedi in njen govor še zdaj ni končan.«

Neka tuja gospa

Je v bližini Ljubljane kupila hišo. Ker pa ni natančno mogla do-gnati, ali stoji hiša na Dolenjskem ali pa že na Gorenjskem, je poklicala človeka, ki je to vedel. In ta ji je po-vedal, da je hiša še na Dolenjskem.

»Oh, kako sem vese-la«, je vzkljknila gos-pa, »kajti slišala sem, da je na Gorenjskem mnogo bolj mráz, kot pa na Dolenjskem.«

»Tako tesno mi je nocoj pri srcu. Nesrečo slutim«, je trudno govoril Dominik. Oči so mu nemirno iskale gor proti Hajdini, kakor bi kje v dimečem se ozračju bil skrit odgovor na vprašanje, ki mu je ne-prestano kluvalo v srcu: Kako je le Rozki?

»Nesrečo slutite, gospod Dominik?« je še bolj utrujeno, a z veliko vdanostjo v glasu odgovarjal kastelan. »O, saj je je vsepovsodi dovolj, več ko do-voľj. Kaj bo z nami, če se jeza božja ne umiri?«

»Vsi bomo pomrli. Saj bi včasih rad. Legel bi, za vedno zatisnil oči! In bilo bi končano vse to muč-no pričakovanje, strah in upanje.«

Prvi mrak ob njima, ves svet in vsa priroda pod njima, vse je molčalo v zlovestnem molku, ki je le-gal moreče na misli in na srce.

»Oče Kozma, ako bi zagledali ognje, sporočite mi nemudoma, prosim!«

»Sporočim. Niste danes ničesar slišali s Haj-dine?«

»Nisem. Zato sem tembolj v skrbeh.«

»Upajmo najboljše, gospod Dominik. Sicer pa — kakor nam je Gospod Bog prisodil, tako se bo zgo-dilo. Vse naše skrbi, ves naš strah — ali je to po-trebno?«

Z žalostnejšim srcem nego ob drugih večerih se je vračal Dominik nocoi v mesto.

Ali me lahko prime kupec za odškodnino več kot za dvojno aró?

Odgovor:

Kar ste prodali, ste prodali. Kupec, ki do-kaže, da ima zaradi tega večjo škodo, sme seveda terjati več, kakor pa zneso dvojna ara (kafosa).

A. S. v P. R., Francija.

Ali je jugoslovanski denar stalen in ni ne-varnosti zanj?

Odgovor:

Dinar ima zlato podlago. Jugoslavija je do-bila stabilizacijsko (stalnostno) posojilo v Franciji. Dokler ostane ta podlaga, ki je uza-konjena, ni nobene nevarnosti za dinar.

Razni vprašanci:

Kje je g. Poljšak? Prosimo za njegov na-slov!

Odgovor:

Gospod Poljšak je na Dunaju, VIII., Piari-siengasse 62/1.

R. A. v P.

Ali moram kot organist plačati uslužbenki davek in če mi smejo harmonij zarubiti?

Odgovor:

Vsak, ki je kje uslužben in prejema primer-no visoke dohodke, vi s tremi mladimi otroki vsaj 700 Din mesečno, ste dolžni plačati usluž-benski davek. Ako nimate 700 Din mesečno, ne plačate nič! — Harmonij se seveda lahko zarubi.

J. K. v V.

Lovci so mi kakih 100 m od hiše ustrelili mačka. Ali lahko tožim za odškodnino?

Odgovor:

Lovec bo lahko trdil, da je bil maček na lovu za divjačino. Vi boste težko dokazali ka-ko škodo, ker maček ni bil kaj izrednega. Se ne splača jeza in pot.

V. B. v M. S.

Nekdo je iz vinograda streljal name, ko sem šel mimo. Ali sme?

Odgovor:

Ako je bil čuvaj, se bo izgovarjal, ker je po noči čuval vinograd. Tudi je vprašanje, če ste šli po javni poti, ali kar preko tujega posest-va. Ako ste šli po javni poti (občinski ali ba-novinski cesti itd.), potem seveda je čuvaj — kriv.

S. S. v P.

Spomladi 1932 grem k vojakom. Ali bi me vzeli preje?

Odgovor:

Sedaj ne, ker vas ne bo nihče posebej vadil, Celó leto preje že, ali vmes ne!

S. M. v D.

Moj sin pojde k vojakom k artileriji, ali bi lahko prišel k mornarici?

Odgovor:

Prošnjo naj vloži na svoj vojni okrug v Ce-lju, morda bo uslišan.

H. T. v P.

Vse oblasti sem že prosil, da se mi vrne voj-na izprava, ki se je z uradnim aktom nekje izgubila, pa zastoj. Kako si naj pomagam?

Odgovor:

V uradnem listu bo treba objaviti, da se je izgubila, nato vam mora urad izdati drugo.

L. P. v T.

Sem 40%ni invalid, stalno nesposoben, pa imam vsako leto vojni razpored in mi je zau-kazano, da se moram v slučaju mobilizacije tekom dveh ur prijaviti. Ali je to res?

Odgovor:

Poglejte dobro! Vi ste nesposoben za fronto, pač pa ste dodeljeni za kako lažjo službo ali stražo. Imate itak napisano.

*

Uradno ugotovljeni izidi volitev.

Srez Slovenjgradec:

Volišče:	Vol. uprav.	Glasovalci:
Šmartno	517	90
St. Ilj pod Turjakom	647	128
St. Janž pri Dravogradu	394	104
Pameče	165	16
Podgorje	389	33
Razbor	179	15
Slovenjgradec	641	300
Stari trg	392	16
St. Vid nad Valdekom	156	35
Sp. Dolič	287	60
St. Andraž	239	132
Sv. Florijan	235	18
St. Ilj pri Velenju	224	60
St. Janž pri Velenju	348	63
Skale	492	147
Šoštanj mesto	454	322
Šoštanj okolica	603	118

Na Hajdini pa se je prav tedaj odločevala usoda Dominikova in Rozkina.

Tisto popoldne je Rozka resno zbolela. Slabo, utrujeno in vso zbito se je čutila že nekaj dni. Ta dan pa jo je napadlo z vso silovitostjo.

Naglo je preletela vas vest o njeni obolelosti. Nekaj vaščanov je ostalo pač povsem ravnodušnih ob ti novici; a večina je mlado deklico iz srca omi-lovala.

Najhuje se je vznemiril krojač Martinek Mlakar. V gostilni je sedel, ko je žalostna novica prihitela tudi tja. Posedal je zadnje čase tako večinoma v go-stilni; doma ni imel več veselja, ne miru; tri otroke, vse, mu je pobrala smrt; žena je bila ob teh nesre-čah vsa iz uma; ne govoriti ni mogel pametno z njo in kuhala mu ni nikoli redno in ob času. Pa se je v žalosti predal nekdanji navadi: spet je pil. V pitju je iskal tolažbe in pozabe.

Ta večer je bil ves omamljen, ves brez moči. Mislil je, kolikor je misliti še mogel, ker mu je glava bila polna nekega do tedaj nepoznanega valovanja in šumenja, kakor bi mu vse vrelo v nji — mislil je, da od pijače. Ni vedel, da je črna smrt že tudi njega zaznamovala, da se strup bolezní že tudi v njem pretaka in ga bo v kratkem premagal in podrl.

(Dalje sledi.)